

**“Qadring baland bo‘lsin, ona tilim” Respublika tanlovining
vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari mehnat jamoalarida
davlat tilini bilishning burch va majburiyat sifatida his etilishiga erishishga
qaratilgan “Davlat tilida ish yuritish yo‘lga qo‘yilgan eng yaxshi tizim”
yo‘nalishini tashkil etish va o‘tkazish tartibi to‘g‘risida
NIZOM**

1. Umumiy qoidalar

1.1. Ushbu Nizom O‘zbekiston Respublikasi mustaqilligining 31 yilligi, “Davlat tili haqida”gi qonun qabul qilinganining 33 yilligiga bag‘ishlab o‘tkaziladigan **“Qadring baland bo‘lsin, ona tilim” Respublika tanlovining** vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari tomonidan mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli islohotlar jarayonida davlat tilining hayotimizdagi o‘rni va nufuzini oshirish, o‘zbek tilining siyosiy-huquqiy, ijtimoiy-iqtisodiy, ma‘naviy-ma‘rifiy jabhalarda to‘laqonli joriy etilishini hamda faol qo‘llanishini ta‘minlashga qaratilgan namunali ishlarni rag‘batlantirishga qaratilgan **“Davlat tilida ish yuritish yo‘lga qo‘yilgan eng yaxshi tizim” yo‘nalishi** (keyingi o‘rinlarda – Tanlov)ni tashkil etish va o‘tkazish tartibini belgilaydi;

1.2. Tanlov O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeyini tubdan oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2019-yil 21-oktabrdagi PF-5850-son Farmoni hamda Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzurida O‘zbek tilini rivojlantirish jamg‘armasining faoliyatini tashkil etish to‘g‘risida” 2020-yil 10-fevraldagi 73-son qarorida belgilangan vazifalar ijrosini ta‘minlash maqsadida tashkil etiladi;

1.3. Tanlovda o‘z tizimida o‘zbek tilini rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirishning strategik yo‘nalishlarini ishlab chiqib, amaliyotda faol qo‘llagan, jumladan, o‘zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzini oshirish, quyi bo‘g‘inlarida davlat tilining to‘laqonli joriy etilishini targ‘ib etish, lotin yozuviga asoslangan o‘zbek alifbosini qo‘llashni rag‘batlantirish, mehnat jamoalarida davlat tiliga hurmat-e‘tibor muhitini shakllantirish, barcha millat va elatlar vakillariga davlat tilini o‘rganish uchun qulay shart-sharoit yaratishga qaratilgan ishlarni namunali yo‘lga qo‘ygan vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari aniqlanadi;

1.4. Tanlov g‘oliblarini taqdirlash, tashkiliy ishlarini moliyalashtirish bilan bog‘liq masalalar O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi O‘zbek tilini rivojlantirish jamg‘armasi hisobidan amalga oshiriladi. Tanlovga doir tadbirlarning umumiy ijrosi Vazirlar Mahkamasining Ma‘naviyat va davlat tilini

rivojlantirish masalalari departamenti (keyingi o‘rinlarda – Departament) tomonidan muvofiqlashtiriladi.

II. Tanlovning maqsadi

2.1. Tanlovning asosiy maqsadlari quyidagilardan iborat:

-jamiyatda o‘zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzini oshirish;

-mehnat jamoalarida davlat tilini puxta bilishning burch va majburiyat sifatida his etilishiga erishish;

-hamma sohada davlat tilini to‘laqonli joriy etish hamda davlat va xo‘jalik boshqaruvi idoralari faoliyati bilan bog‘liq amaliyotda barcha millat va elatlar vakillariga o‘zbek tilini o‘rganishlari uchun qulay shart-sharoit yaratish;

-lotin yozuviga asoslangan o‘zbek alifbosiga to‘liq o‘tishni jadallashtirish.

III. Tanlovda ishtirok etish tartibi

3.1. Tanlovda vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari o‘z tashabbusiga ko‘ra ishtirok etadi;

3.2. Nomzodlar tanlovda ishtirok etish haqida Tashkiliy qo‘mitaga ariza beradi (1 iyulga qadar);

3.3. Tanlov ishtirokchilari ro‘yxati hamda ular faoliyatining Tashkiliy qo‘mita tomonidan o‘rganilish jadvali rasmiy sayt hamda axborot hamkorlari hisoblangan ommaviy axborot vositalarida e‘lon qilinadi (10-iyulga qadar);

3.4. Oldingi yillarda g‘olib bo‘lganlar tanlovda ishtirok etmaydi.

IV. Tanlovning tashkiliy qo‘mitasini tashkil etish tartibi

4.1. Tanlovni tashkil etish va o‘tkazish bo‘yicha respublika tashkiliy qo‘mitasi tarkibi Vazirlar Mahkamasi tomonidan tasdiqlanadi;

4.2. Tashkiliy qo‘mita tanlovni tashkil etish va o‘tkazish bilan bog‘liq jarayonlarni boshqaradi;

4.3. Departament hamda Respublika Ma‘naviyat va ma‘rifat markazi, O‘zbekiston Yozuvchilar uyushmasi, Qoraqalpog‘iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari, O‘zbek tilini rivojlantirish jamg‘armasi, Davlat tilida ish yuritish asoslarini o‘qitish va malaka oshirish markazi tanlovning ijrochi tashkilotchilari hisoblanadi;

4.4. Respublika tashkiliy qo‘mitasi quyidagi huquqlarga ega:

-majlis qarori bilan o‘z a‘zolarini tanlovni o‘tkazish ishlarini tashkillashtirish uchun mas’ul sifatida vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalariga birlashtirish;

-o‘z a‘zolaridan iborat komissiya tuzish hamda tanlovda ishtirok etishga ariza bergan vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari faoliyatini joyiga chiqib o‘rganish;

-o‘rganish natijasida tanlovda ishtirok etayotgan vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalarining davlat tilini to‘laqonli joriy etish sohasidagi faoliyati ushbu Nizomga muvofiqligi bo‘yicha tegishli qaror qabul qilish.

V. Tanlovning vazifalari

5.1. Tanlovning vazifalari quyidagilardan iborat:

-mehnat jamoalarida davlat tili imkoniyatlaridan to‘liq va to‘g‘ri foydalanishni targ‘ib etish;

-vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari va ularning quyi bo‘g‘inlarida nomlar (peshlavhalar), e‘lonlar, targ‘ibot materiallari matnining davlat tilida xatosiz yozilishiga erishish;

-vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari muassisligidagi ommaviy axborot vositalarining lotin yozuviga asoslangan o‘zbek alifbosiga to‘liq o‘tishini ta‘minlash;

-mehnat jamoalaridagi turli millat va elatlar vakillarining davlat tilini o‘rganishi uchun qulay shart-sharoit yaratish;

-ma‘naviy-ma‘rifiy ishlar samaradorligini oshirish, davlat tili to‘g‘risidagi qonun hujjatlariga rioya etilishini ta‘minlash masalalari bo‘yicha maslahatchilarning davlat tili imkoniyatlaridan to‘liq va to‘g‘ri foydalanishni targ‘ib etishga qaratilgan faoliyatini rag‘batlantirish;

-mehnat jamoalari xodimlarining davlat tilini talab darajasida o‘rganishlarini ta‘minlash maqsadida Davlat tilida ish yuritish asoslarini o‘qitish va malaka oshirish markazi, uning filiallarida o‘qitilish soni va sifatini oshirish hamda bu yo‘nalishda yuqori samaradorlikka erishish;

-davlat tilining to‘laqonli joriy etilishini ta‘minlashda yuqori natijalarga erishgan vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalarining ushbu yo‘nalishdagi yutuq va muvaffaqiyatlarini ommalashtirish.

VI. Tanlovni o‘tkazish bosqichlari va muddatlari

6.1. Birinchi bosqich (1 iyuldan 1 sentabrgacha)da vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari tanlovda ishtirok etish yuzasidan ariza bilan murojaat qiladi;

6.2. Ikkinchi bosqich (1 - 30 sentabrgacha)da tanlovda ishtirok etayotgan vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari faoliyati Respublika tashkiliy qo‘mitasi tomonidan o‘rganiladi;

6.3. Uchinchi bosqich (5-oktabrga qadar) tanlov Nizomida belgilangan baholash mezonlariga ko'ra eng yuqori ko'rsatkichga erishgan vazirlik, idora va xo'jalik birlashmalari Respublika Hakamlar hay'atiga tavsiya etilib, (10-oktabrgacha) Hay'at tomonidan tanlov g'oliblari aniqlanadi;

6.4. Tanlov har yili o'tkaziladi va g'oliblar 21-oktabr – O'zbek tili bayrami kuni arafasida e'lon qilinadi.

VII. Tanlov g'oliblarini aniqlash va taqdirlash

7.1. Tanlov g'oliblari ushbu Nizomga ilova qilingan vazirlik, idora, xo'jalik birlashmalari tizimida davlat tilining to'laqonli joriy etilishini ta'minlashga qaratilgan faoliyat natijalarini baholash bo'yicha Eng muhim samaradorlik ko'rsatkichlari (EMSK) ro'yxatiga binoan aniqlanadi;

7.2. EMSK bo'yicha ishtirokchilar orasidan eng yuqori natijaga ega uchta o'rin (1-, 2-, 3-o'rinlar) aniqlanadi;

7.3. EMSK bo'yicha natijalari teng kelib qolgan tanlov ishtirokchilari Hakamlar hay'atida ovozga qo'yish yo'li bilan aniqlanadi;

7.4. Tanlov natijalari va g'oliblarining ro'yxati tanlovning rasmiy sayti hamda axborot hamkorlari hisoblangan ommaviy axborot vositalarida e'lon qilinadi.

VIII. Yakunlovchi qoidalar

8.1. Tashkiliy qo'mita ushbu Nizomga muvofiq tanlovda ishtirok etayotgan vazirlik, idora, xo'jalik birlashmalarining davlat tilini to'laqonli joriy etish sohasidagi faoliyati va tegishli hujjatlari xolis ko'rib chiqilishi uchun bevosita mas'uldir;

8.2. Ushbu Nizom talablari asosida g'oliblarga berilgan yutuqlar qiymati amaldagi qonunchilikka muvofiq belgilangan tartibda jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i soliq solish ob'ekti deb hisoblanadi;

8.3. Ushbu Nizom talablari buzilishida aybdor bo'lgan shaxslar qonun hujjatlarida belgilangan tartibda javobgardir.

“Qadring baland bo‘lsin, ona tilim” Respublika tanlovining
 “Davlat tilida ish yuritish yo‘lga qo‘yilgan eng yaxshi tizim”
 yo‘nalishini tashkil etish va o‘tkazish tartibi to‘g‘risida
 Nizomga ilova

**Vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalarida davlat tilining to‘laqonli joriy etilishini ta‘minlashga
 qaratilgan faoliyat natijalarini baholash bo‘yicha eng muhim samaradorlik ko‘rsatkichlari**

RO‘YXATI

№	Ustuvor vazifalar	Eng muhim samaradorlik ko‘rsatkichlarini (EMSK) hisoblash uchun taqdim etiladigan ma‘lumot	Baholash mezon	Ma‘lumot taqdim etish davriyligi	Maqsadli ko‘rsatkich o‘rnatish mezon	Ma‘lumot taqdim etuvchi tashkilot
1.	Davlat tili imkoniyatlaridan to‘liq va to‘g‘ri foydalanishga erishish	Vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari nomlari (peshlavhalar)ning davlat tilida xatosiz yozilganligi	Ball	O‘rganish davriga qadar bo‘lgan oxirgi chorak	Tashkiliy qo‘mita xulosasi	Vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari
2.		Vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalariga taalluqli e‘lonlar, targ‘ibot materiallari matnining davlat tilida xatosiz yozilganligi	Ball	O‘rganish davriga qadar bo‘lgan oxirgi chorak	Tashkiliy qo‘mita xulosasi	Vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari
3.	Lotin yozuviga asoslangan o‘zbek alifbosiga to‘liq o‘tish	Vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalariga tegishli web-saytlar (va boshqa axborot resurslari)ning lotin yozuviga asoslangan o‘zbek alifbosiga to‘liq o‘tganligi	%	O‘rganish davriga qadar bo‘lgan oxirgi chorak	Vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalariga tegishli veb-saytlar soniga nisbatan	Vazirlik, idora, xo‘jalik birlashmalari

4.		Vazirlik, idora, xo'jalik birlashmalari tizimi muassisligidagi bosma ommaviy axborot vositalarining lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosiga to'liq o'tganligi	%	O'rganish davriga qadar bo'lgan oxirgi chorak	Markaziy bosma ommaviy axborot vositalari soniga nisbatan	Vazirlik, idora, xo'jalik birlashmalari
5.	Davlat tilini o'rganishga sharoit yaratish	Vazirlik, idora, xo'jalik birlashmalari tizimida faoliyat ko'rsatayotgan boshqa millat va elat vakillarining o'zbek tilini o'rganishga qaratilgan uslubiy qo'llanmalar bilan ta'minlanganligi	%	O'rganish davriga qadar bo'lgan oxirgi chorak	Xodimlar soniga nisbatan	Vazirlik, idora, xo'jalik birlashmalari
6.	Davlat tilining nufuzini oshirishga qaratilgan targ'ibot-tashviqot ishlari	Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish, davlat tili to'g'risidagi qonun hujjatlariga rioya etilishini ta'minlash masalalari bo'yicha maslahatchilarning davlat tilining nufuzi va mavqeini oshirish, lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosini joriy etish masalalari bo'yicha markaziy nashrlarda chiqishlari	Soni	O'rganish davriga qadar bo'lgan oxirgi chorak	Tashkiliy qo'mita xulosasi	Vazirlik, idora, xo'jalik birlashmalari

7.		Tilshunos professor-o'qituvchilar, yozuvchi-shoirlar ishtirokida vazirlik, idora, xo'jalik birlashmalari tizimida davlat tilining ahamiyati, lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosiga o'tilishidan ko'zlangan maqsadni targ'ib etuvchi ma'rifiy uchrashuvlar o'tkazilganligi	Ball	O'rganish davriga qadar bo'lgan oxirgi chorak	Tashkiliy qo'mita xulosasi	Vazirlik, idora, xo'jalik birlashmalari
----	--	---	------	---	----------------------------	---